

Doporučení MMR-NOK pro řídicí orgány operačních programů v souvislosti s vydáním nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/460 ze dne 30. března 2020 (CRII) a 2020/558 ze dne 23. dubna 2020 (CRII+)

Východiska

Evropská komise (dále také „EK“) poměrně velmi rychle navrhla a následně nestandardně rychle schválila dvě nařízení, CRII a CRII+, která mají řídicím orgánům členských států v současné době výrazně pomoci zjednodušit proces implementace operačních programů v reakci na šíření a následky onemocnění COVID-19. Mj. je umožněno i provádění takových operací, které pomohou účinně reagovat na krizi způsobenou šířením pandemie. CRII a CRII+ upravují společnou legislativu, zejména nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 (dále jen „ON“), ale i další. Předkládaný text má za cíl vytvořit přehled těchto změn spolu s vysvětlením, jak předmětné úpravy implementovat při řízení operačních programů. Vysvětlení se mohou časem dále doplňovat s ohledem na další vyjasňování ze strany EK.

Změny vyplývající z NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2020/460 ze dne 30. března 2020 (CRII)

Čl. 1

Nařízení (EU) č. 1301/2013 se mění takto:

- 1) V čl. 3 odst. 1 se doplňuje nový pododstavec, který zní:

*„Navíc, pokud je to nezbytné, může EFRR jako dočasné opatření **podpořit financování provozního kapitálu v malých a středních podnicích k zajištění účinné reakce na krizi v oblasti veřejného zdraví.**“*

- 2) V čl. 5 bodu 1 se písmeno b) nahrazuje tímto:

*„b) podporou podnikových investic do výzkumu a inovací a vytvářením vazeb a součinnosti mezi podniky, středisky výzkumu a vývoje a odvětvím vysokoškolského vzdělávání, zejména podporou investic v oblasti vývoje produktů a služeb, přenosu technologií, sociálních inovací, ekologických inovací, aplikací veřejných služeb, stimulace poptávky, vytváření sítí, klastrů a otevřených inovací prostřednictvím inteligentní specializace a podporou technického a aplikovaného výzkumu, pilotních linek, opatření k včasnému ověřování produktů, schopností vyspělé výroby a prvovýroby, zejména v oblasti klíčových technologií a šíření technologií pro všeobecné použití, **jakož i podporou investic nezbytných k posílení kapacit reakce na krizi v oblasti zdravotnických služeb;**“.*

Doporučení:

Uvedené nařízení nově zahrnuje jednak financování provozního kapitálu v malých a středních podnicích k zajištění účinné reakce na krizi v oblasti veřejného zdraví, a to jako dočasné opatření, a jednak investice nezbytné pro posílení kapacit reakce na krizi ve zdravotnických službách v rámci TC 1 (b) nařízení č. 1301/2013 (článek 5). To zahrnuje jakoukoli operaci, která zajistí účinnou reakci na krizi veřejného zdraví v souvislosti s vypuknutím epidemie COVID-19. Zdravotnické služby by měly být chápány široce a mohly by zahrnovat, pokud je taková podpora odůvodněná, podporu jakékoliv

společnosti (ne pouze výrobní společnost zaměřenou na produktivní investice). Podpora systému zdravotní péče zahrnuje mimo jiné investice do financování zdravotnického vybavení a léků, testovacích a léčebných zařízení, prevenci nemocí, elektronické zdravotnictví, poskytování ochranných prostředků (jako jsou dýchací masky, rukavice a brýle), zdravotnických prostředků, přizpůsobení pracovního prostředí v odvětví zdravotní péče a zajištění přístupu ke zdravotní péči za předpokladu, že tato podpora spadá do oblasti působnosti stanovené v čl. 3(1) nařízení o ERDF. Předběžná podmínka týkající se strategie inteligentní specializace se nevztahuje na investice do produktů a služeb nezbytných pro posílení kapacit reakce na krizi vyvolanou COVID-19 ve službách veřejného zdraví.

Dále je možné mobilizovat zdroje k řešení krize v oblasti veřejného zdraví i dle stávajícího rozsahu podpory několika tematických cílů v ERDF, např.:

- Podle TC1 může kromě navrhované podpory na podporu kapacit pro reakci na krize ve zdravotnických službách rovněž podporovat koordinovaný výzkum a inovace ve zdravotnictví založené na strategiích inteligentní specializace.
- Podle TC2 může podporovat širokou škálu řešení v oblasti elektronického zdravotnictví.
- Podle TC3 může v případě potřeby podporovat provozní kapitál v malých a středních podnicích (jako dočasné opatření s cílem účinně reagovat na krizi veřejného zdraví související s vypuknutím epidemie COVID-19).
- Podle TC5 může podporovat investice s cílem řešit specifická rizika, zajistit odolnost vůči katastrofám a rozvíjet systémy řízení katastrof. Zásadní význam má připravenost v podobě podpory vybavení, infrastruktury a školení pro jednotky reakce. Tato podpora by mohla zahrnovat investice do infrastruktury (systémy včasného varování) a získání potřebných studií, zpráv, vědeckých údajů a znalostí pro stanovení strategií, plánů a programů souvisejících se zdravotními krizemi. Může rovněž podporovat šíření informací, budování kapacit příslušných zúčastněných stran, jakož i zdravotnické vybavení a zdravotnické prostředky, které jsou nezbytné pro reakci na mimořádné události.
- Podle TC9 se první investiční priorita ERDF již vztahuje na investice do zdravotní a sociální infrastruktury, což přispívá k vnitrostátnímu, regionálnímu a místnímu rozvoji a snižuje nerovnosti, pokud jde o zdravotní stav. Může zahrnovat širokou škálu investic jako investice do financování zdravotnických zařízení (jako jsou ventilátory), zkušebních a léčebných zařízení, diagnostických laboratoří a testů, prevence nemocí, elektronického zdravotnictví, poskytování ochranných prostředků (jako jsou dýchací masky, rukavice a brýle), mobilních zdravotnických služeb, zdravotnických prostředků, přizpůsobení pracovního prostředí ve zdravotnictví a zajištění přístupu zranitelných skupin ke zdravotní péči. Všechny investice by měly reagovat na zjištěné potřeby na všech úrovních zdravotní péče, jako jsou nemocnice, primární péče a ambulantní péče. TC9 může rovněž zahrnovat ochranné prostředky pro zaměstnance a dobrovolníky při poskytování nelékařských základních služeb občanům, neboť v současné vysoké úrovni zdravotního rizika je tento druh nezbytný pro účinné a bezpečné poskytování těchto služeb.
- Podle TC10 může podpořit posílení infrastruktury pro odbornou přípravu potřebnou pro rozvoj dovedností poskytovatelů zdravotní péče v reakci na současnou krizi.
- Podle TC11 mohou ERDF a FS poskytovat podporu související s prováděním ERDF a podpory FS reagující na současnou krizi. ERDF může rovněž posílit institucionální kapacitu a účinnost veřejné správy, pokud za tímto účelem poskytuje podporu i ESF.

Možnosti podpory řešení krize COVID-19 z ESF

K úpravě nařízení o ESF nedochází, nicméně i zde se nabízejí možnosti podpory řešení krize spojené s COVID-19.

V TC9 investiční priority stanovené v čl. 3(b) (iv) nařízení o ESF „zlepšování přístupu k dostupným, udržitelným a vysoce kvalitním službám, včetně zdravotnictví a sociálních služeb obecného zájmu“, poskytuje široké investiční možnosti, zejména posílit schopnost těchto služeb reagovat na krizi COVID-19, jako např.

- nákup potřebných zdravotnických prostředků, včetně ochranných pomůcek pro zdravotnické pracovníky a veřejné služby, přičemž není nutné využívat křížové financování. To lze vysvětlit skutečností, že tato opatření jsou nezbytná k zajištění toho, aby systémy zdravotní péče zůstaly přístupné, a to i pro ty nejzranitelnější. Daná opatření mohou být ale také podporována křížovým financováním;
- podpora poskytování zdravotnických služeb v souvislosti s vypuknutím epidemie COVID-19;
- nábor dalších zaměstnanců pro vyšší potřebu a rozšíření zdravotnických služeb;
- dočasná podpora mezd pro zaměstnance najaté pro kontrolu hranic a další úředníky odpovědné za boj proti šíření viru;
- podpora zaměřená na zajištění komunikace a poskytování informací veřejnosti;
- podpora zaměstnanců nebo dobrovolníků při poskytování sociální pomoci, jako je distribuce potravinové pomoci nejchudším osobám, neboť v současné vysoké úrovni zdravotního rizika je tento druh nezbytný pro účinné a bezpečné poskytování těchto služeb;
- podpora krátkodobých pracovních programů (KPP), které umožňují firmám v odvětvích, které jsou přímo postiženy zákazem veřejného zdraví (zejména v oblasti pohostinství - bary, restaurace, obchody, školy atd.) a musely své provozovny uzavřít, ale také pro zaměstnance v letectví vzhledem k četným omezením cestování, a které se potýkají s ekonomickými problémy, dočasně zkrátit pracovní dobu svých zaměstnanců, kteří na oplátku dostávají podporu od státu za neodpracované hodiny zaměstnanců. V tomto případě není nutné kombinovat tato schémata s aktivními opatřeními (např. školení), protože tato opatření jsou zaměřena na zajištění přístupu ke zdravotnickým službám. ŘO stanoví dobu trvání výjimečných opatření KPP, detailní pravidla způsobilosti a způsob kontroly dodržování pravidel způsobilosti (způsob kontroly doporučujeme projednat s AO);
- příspěvky pro rodiče, kteří nemohou pracovat, protože se musí starat o své děti, jejichž školy byly uzavřeny;
- příspěvky pro školitele, jejichž školení byla pozastavena;
- podpora určena pro osoby samostatně výdělečně činné v případě, že vláda uloží uzavření podniků za účelem omezení šíření viru atd.

V TC8, zejména investiční priority „pomoc pracovníkům, podnikům a podnikatelům přizpůsobovat se změnám“ stanovené v čl. 3(a) (v) nařízení o ESF je možno podporovat:

- krátkodobé pracovní programy pro udržení zaměstnanosti v odvětvích, která nejsou přímo v popředí boje proti šíření viru, ale mají vedlejší účinky: např. trpí zpožděním v dodávkách dodávek nebo čelí poklesu poptávky v těchto odvětvích a společnostech. Opatření KPP podporovaná z ESF by měla být důsledněji doprovázena aktivními opatřeními: požadavky na zajištění přístupu ke školení zaměstnanců (které se může uskutečnit distančním vzděláváním nebo později), nebo závazek společností udržet tyto pracovníky v zaměstnání pro určitou dobu (např. alespoň stejnou dobu, po kterou pracovník čerpal z KPP). Důvodem je skutečnost, že tato opatření KPP jsou motivována cílem udržet zaměstnanost, a proto vyžadují

aktivní složku. S ohledem na naléhavost současné krize to však není požadavek, ale doporučení, jak navrhnout podporu z ESF;

- rozvoj nových forem práce, včetně práce na dálku a dalších pružných pracovních ujednání podpora určená pro osoby samostatně výdělečně činné v případě, že cílem těchto opatření je zajistit, aby se pracovníci a společnosti mohli přizpůsobit nové krizi a udržet si zaměstnání nebo podnikání.

ESF může rovněž poskytovat podporu opatřením, která řeší socioekonomické důsledky šíření COVID-19, např.:

- podporu pracovníků a osob samostatně výdělečně činných, které se staly nezaměstnanými, při jejich opětovném začlenění na trh práce;
- podporu přechodných opatření a mobility k zajištění rychlého oživení hospodářství;
- podporu veřejných služeb zaměstnanosti – budování či rozšíření kapacit a modernizace těchto služeb (zvýšení počtu pracovníků, rozvoj inovativních služeb, školení, zefektivnění služeb atd.);
- podporu společných aktivit podniků a sociálních partnerů za účelem zajištění integrovaného přístupu ke změnám a podpoře obchodních sítí a poradenství v oblasti řízení změn;
- podpora poradenských služeb a dalších podpůrných služeb, včetně specializovaného odborného vzdělávání a podpora zavádění nových zdravotních a bezpečnostních poznatků do praxe pro prevenci propuknutí obdobné krize.

Možnosti podpory řešení krize COVID-19 z FS

CRII ani CRII+ neobsahují změnu nařízení o FS, a proto nedochází k žádným změnám v tom, co lze financovat z Fondu soudržnosti. Aby byly investice způsobilé v rámci Fondu soudržnosti, musí spadat do oblasti působnosti fondu, jak je vymezena v článku 2 nařízení o FS, a přispívat k jedné z investičních priorit stanovených v článku 4.

Rozsah podpory v rámci investiční priority TC5(ii) čl. 4(b)(ii) nařízení o FS se omezuje na řešení konkrétních rizik, zajištění odolnosti vůči katastrofám a rozvoj systému řízení katastrof. V souladu s článkem 2 nařízení o FS by oblast podpory v rámci této investiční priority zahrnovala pouze investice do životního prostředí, tj. FS může podporovat pouze infrastrukturu a vybavení, které jsou s těmito riziky a katastrofami přímo spojeny. Zdravotnické vybavení a zdravotnické prostředky, které jsou nezbytné pro řešení šíření COVID-19, spadají pod potřeby a kapacity všeobecného systému zdravotní péče, a proto nejsou zahrnuty v FS podle TC5.

V souladu s čl. 25a(2) CRII+ je možné převést zdroje z FS do ERDF a/nebo do ESF.

Způsobilost výdajů na stávající operace a změny programu

EK připustila určitou flexibilitu při úpravě stávajících operací, v případě, že nemohou být z důvodu COVID-19 realizovány aktivity v probíhajících projektech, například z důvodu nedostupnosti klíčových zaměstnanců nebo produktů nebo subdodavatelských prací nebo služeb, je možné povolit náhradní plnění, upravit harmonogram provádění operací či navýšit dostupný rozpočet. Řídící orgány mohou zvážit úpravy operací v souladu s vnitrostátními pravidly, je-li to nutné a odůvodněné, tak, aby se minimalizoval dopad vyšší moci na programy, za současného zohlednění zásad proporcionality, rovného zacházení a transparentnosti. Pokud není možné provést změny již běžícího projektu, mohou být vyhlášeny nové výzvy k předkládání projektů. Každý nový právní akt o poskytnutí podpory či změna stávajícího právního aktu musí být v souladu s pravidly pro zadávání veřejných zakázek, je-li to relevantní.

Pokud operace, které jsou zaměřené na „podpory účinné reakci na krizi veřejného zdraví v souvislosti s vypuknutím epidemie COVID-19“, nespádají do působnosti stávajícího operačního programu (např. typy aktivit, cílové skupiny, typy příjemců), musí ČS před zahrnutím odpovídajících výdajů do žádostí o průběžné platby EK provést následující kroky:

1. Evidovat operace, které spadají do oblasti „podpory schopností reagovat na krizi v souvislosti s výskytem COVID-19“, a zajistit jejich soulad s platnými právními předpisy v souladu s čl. 125 (3) e) ON („ŘO se přesvědčí, že pokud operace začala před podáním žádosti o financování řídicímu orgánu, byly dodrženy platné právní předpisy vztahující se na danou operaci.“).
2. Identifikovat dopad „operací podporujících schopnosti reagovat na krizi v souvislosti s šířením COVID-19“ na příslušné programy za účelem provedení nezbytných změn v programech.

Tyto změny mohou spadat do jedné ze tří kategorií:

a) podstatné změny, týkající se prvků programů, které musí být schváleny rozhodnutím EK - v tomto případě by měl členský stát podat žádost o změnu programu podle čl. 30 odst. 1 ON, například za účelem zahrnutí / úpravy příslušné ukazatele, zahrnutí nového tematického cíle, typu aktivit, úpravy hlavních cílových skupin, typů příjemců nebo zásady pro výběr operací atd. Při zpracování těchto žádostí vezme EK v úvahu jejich naléhavý charakter;

b) převody, na které se vztahuje flexibilita stanovená v čl. 30 odst. 5 ON, tj. revidované příslušné finanční tabulky (tabulky 18a, 18c a 19) podle oddílu 3 programu, které musí být oznámeny EK;

c) nepodstatné změny, které se týkají jiných prvků programu, které jsou pouze oznámeny EK, a tudíž zůstávají v odpovědnosti členského státu (např. změny kategorií intervencí).

V první fázi je možné, aby ŘO provedl přerozdělení zdrojů EU a vnitrostátních zdrojů mezi prioritními osami v mezích povolených podle čl. 30 odst. 5 ON. V případě potřeby je možné financovat ty aktivity, které jsou způsobilé podle aktuální verze OP. Poté musí ŘO provést změnu OP podle čl. 30 odst. 1 ON, aby zahrnoval / změnil příslušné prvky spojené s „operacemi podporujícími účinnou reakci na krizi veřejného zdraví v souvislosti s vypuknutím COVID-19“. Změna ON - CR11+ umožňuje výjimku z čl. 125 odst. 3 písm. b) ON spočívající v možnosti provést výběr operací podporující schopnosti reagovat na krizi v souvislosti s vypuknutím choroby COVID-19 před schválením pozměněného OP. Je třeba poznamenat, že dokud nebude změna OP schválena, není možné výdaje na tyto operace zahrnout do žádostí o průběžnou platbu EK.

Nařízení CR11+ nezavádí žádné změny procesních pravidel týkajících se změn programu pro tři výše uvedené kategorie změn. Povinnosti jak pro EK, tak pro ČS zůstávají stejné. Všechny výše uvedené změny vyžadují schválení monitorovacím výborem podle čl. 110 odst. 2 písm. e) ON a jejich předložení prostřednictvím SFC. Vzhledem k současné situaci by mohl monitorovací výbor schválit navrhované změny postupem per rollam, což je možnost stanovená v jednacím řádu monitorovacího výboru.

Jakmile jsou příslušné změny programu v platnosti (buď po schválení EK v kategorii a) nebo monitorovacím výborem v kategorii b) a c), může certifikační orgán zahrnout příslušné výdaje do průběžných žádostí o platbu a odeslat je EK k úhradě.

Při změně programu doporučujeme úzce spolupracovat a být v kontaktu s EK a změnu programu dostatečně předem s EK projednat.

U operací s vydaným právním aktem o poskytnutí podpory je možné v pozdější fázi jejich realizace přehodnotit v závislosti na fázi provádění těchto operací možnosti, například:

- je možné tyto projekty fázovat, pokud splňují podmínky pro fázování v souladu s pravidly programového období 2021–2027 (bližší informace bude uvedena v Pokynech EK pro uzavírání programového období 2014–2020, který je připravován);
- je možné projekty rozdělit do dvou samostatných projektů (tedy ne fázovaných). V tomto případě by bylo nutné změnit parametry běžícího projektu v souladu s vnitrostátními pravidly tak, aby byla část dokončené operace, financovaná v programovém období 2014–2020, považována za samostatnou operaci (se sníženým rozsahem a financováním) a nedokončená část byla předložena k podpoře v programovém období 2021–2027. Operace převedená do nového programového období by měla být v souladu se všemi platnými pravidly pro programové období 2021–2027;
- v případech, pokud by byly operace vybrány, ale nebyly realizovány, je možné je převést a podpořit v programovém období 2021–2027 za předpokladu, že jsou způsobilé ke spolufinancování a splňují všechna platná pravidla programového období 2021–2027.

Čl. 2

Nařízení (EU) č. 1303/2013 se mění takto:

- 1) V článku 30 se doplňuje nový odstavec, který zní:

*„5. Odchylně od odstavců 1 a 2 může členský stát v případě programů podporovaných z EFRR, Fondu soudržnosti a ESF během programového období **převést částku ve výši až 8 % přidělu ke dni 1. února 2020 v případě priority a nejvýše 4 % rozpočtu programu na jinou prioritu téhož fondu téhož programu.** Takové převody se nedotýkají předchozích let. Jsou považovány za nepodstatné a nevyžadují rozhodnutí Komise o změně programu. Musí však splnit veškeré regulační požadavky a monitorovací výbor je musí předem schválit. Členský stát oznámí revidované finanční tabulky Komisi.“*

Doporučení:

Popis administrace změny programu je uveden dále v textu v části „Revize programů – dle čl. 30 (5) ON“.

Čl. 2

Nařízení (EU) č. 1303/2013 se mění takto:

- 2) V čl. 37 odst. 4 se doplňuje nový pododstavec, který zní:

*„Finanční nástroje mohou rovněž jako dočasné opatření poskytovat podporu ve formě **provozního kapitálu malým a středním podnikům k zajištění účinné reakce na krizi v oblasti veřejného zdraví.**“*

Doporučení:

EK úpravu provozního kapitálu úmyslně ponechává flexibilní v souladu s tím, že pravidla způsobilosti výdajů jsou primárně nastavována na úrovni jednotlivých členských států. EK například ponechává volné, co lze považovat za „dočasné opatření“, o jak dlouhé období se může jednat. Bude tedy záležet na přiměřeném nastavení pravidel pro provozní kapitál a dohodě národních horizontálních orgánů – rozsah provozního kapitálu, definice dočasnosti atd.

Čl. 2

Nařízení (EU) č. 1303/2013 se mění takto:

1) V čl. 65 odst. 10 se doplňuje nový pododstavec, který zní:

*„Odchylně od odstavce 9 platí, že výdaje na operace na podporu kapacit reakce na krizi v souvislosti s šířením onemocnění COVID-19 jsou **způsobilé ode dne 1. února 2020.**“.*

Doporučení:

Na základě nařízení CR11 došlo k časovému vymezení operací na podporu kapacit reakce na krizi v souvislosti s šířením onemocnění COVID-19

- doplněním nového pododstavce do čl. 65 odst. 10 ON, který stanoví, že výdaje na operace na podporu kapacit reakce na krizi v souvislosti s šířením onemocnění COVID-19 jsou způsobilé ode dne 1. února 2020.

Výdaje na aktivity zaměřené na posílení kapacit reakce na krizi v souvislosti s šířením onemocnění COVID-19 jsou tak způsobilé:

- od 1. února 2020, a to v případě, kdy je potřeba změnit program tak, aby byla zajištěna věcná způsobilost výdajů a došlo k zahrnutí nového rozsahu aktivit do programu. Nezbytné změny programu mohou být přijaty později, aniž by to způsobilo zpoždění zahájení realizace daných opatření;
- od 1. ledna 2014 (kdy se s podporou daných opatření v programu počítalo již od jeho přijetí) nebo ode dne předložení změny programu, která umožnila způsobilost těchto výdajů před 1. únorem 2020. Konkrétní oblast nemusí být v popisu prioritní osy výslovně uvedena, ale měla by zapadat do rozsahu aktivit podporovaných v prioritní ose a typologie projektů (typy aktivit a příjemců). V každém konkrétním případě je třeba ověřit, zda specifické podmínky programu počítají s podporou těchto opatření.

Čl. 2

Nařízení (EU) č. 1303/2013 se mění takto:

2) V článku 96 se odstavec 10 se nahrazuje tímto:

„10. Aniž je dotčen čl. 30 odst. 5, přijme Komise prostřednictvím prováděcích aktů rozhodnutí o schválení všech prvků operačního programu, včetně případných budoucích změn operačního programu, na něž se vztahuje tento článek, s výjimkou prvků, na něž se vztahuje odst. 2 první pododstavec písm. b) bod vi), písm. c) bod v) a písmeno e), odstavce 4 a 5, odst. 6 písm. a) a c) a odstavce 7, za něž jsou i nadále odpovědné členské státy.“

Vysvětlení:

Daná úprava odkazuje na možnosti upravené doplněním odst. 5 do čl. 30, který stanovuje zvláštní postup u změn, které jsou považovány za nepodstatné a nevyžadují rozhodnutí EK o změně programu. To je promítnuto i do textace čl. 96, kde je tato výjimka ukotvena.

Čl. 2

Nařízení (EU) č. 1303/2013 se mění takto:

3) V čl. 139 odst. 7 se doplňují nové pododstavce, které znějí:

*„Odchylně od prvního pododstavce Komise **nevydá inkasní příkaz pro částky**, které mají být získány zpět od členského státu na základě účetní závěrky předložené v roce 2020. Částky, jež nebudou získány zpět, se použijí k urychlení investic souvisejících s šířením onemocnění COVID-19, jež jsou způsobilé podle tohoto nařízení a zvláštních pravidel pro jednotlivé fondy.*

U částek, jež nebudou získány zpět, se provede vyúčtování či zpětné získání při uzavření.“

Doporučení/vysvětlení:

Daná úprava umožňuje členskému státu v roce 2020 ponechat si nevyužité prostředky z ročního předběžného financování na rok 2019, které by standardně byly EK vráceny jako záporný zůstatek z účtů. Tyto prostředky budou s Evropskou komisí vyrovnány až v rámci uzavírání operačních programů. Platební a certifikační orgán tedy bude v roce 2020 disponovat více prostředky pro refundaci souhrnných žádostí.

Čl. 3

Nařízení (EU) č. 508/2014 se mění takto:

4) Článek 35 se mění takto:

a) název se nahrazuje tímto:

„Vzájemné fondy pro případy krizí v oblasti veřejného zdraví, případy nepříznivých klimatických jevů a ekologických katastrof“;

b) odstavec 1 se nahrazuje tímto:

„1. ENRF může přispívat do vzájemných fondů pro účely platby finančních kompenzací rybářům za hospodářské ztráty způsobené krizemi v oblasti veřejného zdraví, nepříznivými klimatickými jevy, ekologickou nehodou a za náklady na záchrannou akci v případě rybářů či rybářských plavidel v případech nehody na moři během rybolovné činnosti.“;

c) odstavce 5 a 6 se nahrazují tímto:

„5. Členské státy stanoví pravidla pro zřízení a správu vzájemných fondů, zejména pokud jde o poskytování kompenzace a způsobilost rybářů pro tuto kompenzaci v případě krizí v oblasti veřejného zdraví, nepříznivých klimatických jevů, ekologických nehod či nehod na moři, jak jsou uvedeny v odstavci 1, jakož i pro dohled nad dodržováním těchto pravidel. Členské státy zajistí, aby byly v podmínkách fondu stanoveny sankce pro případy nedbalosti ze strany rybáře.

6. Krize v oblasti veřejného zdraví, nepříznivé klimatické jevy, ekologické nehody nebo nehody na moři, jak jsou uvedeny v odstavci 1, musí být příslušným orgánem dotčeného členského státu formálně uznány.“;

d) odstavec 8 se nahrazuje tímto

„8. Příspěvky uvedené v odstavci 1 se poskytují pouze **na pokrytí ztrát způsobených krizemi v oblasti veřejného zdraví**, nepříznivými klimatickými jevy, ekologickými nehodami nebo nehodami na moři, které přesahují hodnotu 30 % ročního obrátu dotčeného podniku, přičemž roční obrat je stanoven na základě průměrného obrátu podniku během předešlých tří kalendářních let.“.

5) V čl. 57 odst. 1 se doplňuje nové písmeno, které zní:

„e) **krizemi v oblasti veřejného zdraví**.“.

Vysvětlení:

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 508/2014 ze dne 15. května 2014 o Evropském námořním a rybářském fondu (ENRF) se mění v souvislosti s onemocněním COVID-19. Nově lze z ENRF hradit pojištění populací akvakultury, které kryje hospodářské ztráty způsobené krizemi v oblasti veřejného zdraví.

Změny vyplývající z NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2020/558 ze dne 23. dubna 2020 (CRII+)

Možnost navýšení míry spolufinancování EU na 100 %

Čl. 25a (1)

„Odchylně od čl. 60 odst. 1 a čl. 120 odst. 3 prvního a čtvrtého pododstavce lze na žádost členského státu **použít míru spolufinancování ve výši 100 %** na výdaje vykázané v žádostech o platbu během účetního období, které začíná dne 1. července 2020 a končí dne 30. června 2021, pro jednu nebo více prioritních os v programu podporovaném z EFRR, ESF nebo Fondu soudržnosti.

Žádosti o změnu míry spolufinancování se podávají postupem pro změnu programů stanoveným v článku 30 a musí k nim být přiložen revidovaný program nebo programy. Míra spolufinancování ve výši 100 % se použije pouze tehdy, pokud Komise schválí příslušnou změnu programu nejpozději před předložením konečné žádosti o průběžnou platbu v souladu s čl. 135 odst. 2 nařízení o společných ustanoveních.

Před předložením první žádosti o platbu na účetní období, které začíná dne 1. července 2021, oznámí členské státy tabulku uvedenou v čl. 96 odst. 2 písm. d) bodě ii), v níž potvrdí míru spolufinancování uplatňovanou během účetního období, které končí dne 30. června 2020, na priority dotčené dočasným zvýšením na 100 %.“

Doporučení:

CRII+ umožňuje pro účetní rok 2020/2021 (tj. od 1. 7. 2020 do 30. 6. 2021) upravit finanční plán každého programu tak, aby míra kofinancování z ESI fondů na jedné či více prioritních osách dosahovala výše 100% EU podílu. ČR tak v uvedeném období může obdržet větší objem prostředků od EK, než by ČR obdržela standardně – tedy např. 85 %.

Vyšší míra EU podílu může být aplikována na jednu nebo více prioritních os programů podporovaných z EFRR, ESF nebo FS, přičemž nemusí být uplatněna až na úrovni jednotlivých projektů. Výši míry kofinancování na úrovni příjemců může řídicí orgán upravit dle svého uvážení nehledě na tuto úpravu (při respektování standardních pravidel, zejména pro veřejnou podporu, či dodržení principu nediskriminace a rovného přístupu atd.). Při přijetí 100% míry kofinancování na prioritní ose bez adekvátního navýšení EU podílu na úrovni příjemců může dojít k navýšení rozdílu mezi celkovými a veřejnými výdaji vykazovanými EK. To však záleží na konkrétním nastavení a struktuře výdajů dané prioritní osy. V této souvislosti je nutné upozornit na limit v čl. 129 ON, který uvádí, že při uzavření OP musí členský stát zajistit, aby se kumulativní hodnota proplacených žádostí z EK minimálně rovnala výši vykázaných veřejných výdajů v rámci prioritní osy. V takovém případě by byl členský stát povinen rozdíl EK vrátit. Při navýšení míry spolufinancování u prioritních os, kde prostředky vyplacené z rozpočtu EU již teď překračují vykázané celkové veřejné výdaje, je nutné vyhodnotit, zda dojde k naplnění tohoto limitu při uzavírání programu.

V případě využití 100% kofinancování bude celkový příspěvek z fondů dosažen dříve, průměrná míra spolufinancování EU pro celé programové období bude vyšší, než se původně plánovalo. V případě navýšení míry kofinancování na úrovni příjemců bude mít nižší národní spolufinancování za následek nižší celkový objem investic, než se původně plánovalo.

Použití vyšší míry spolufinancování nemusí být zdůvodněno podporou projektů přímo souvisejících s bojem proti onemocnění COVID-19, či s řešením následků COVID-19 například v podnikatelské sféře. Cílem tohoto článku je zmírnění zatížení veřejných rozpočtů reagujících na krizovou situaci.

Pro možnost využití tohoto opatření je tedy nutné posoudit možnost navýšení EU spolufinancování na úrovni projektů z pohledu jiných omezení - např. v případě veřejné podpory je nutné dodržovat platná pravidla veřejné podpory (nicméně je možné složku veřejného financování navýšit až na 100 % EU spolufinancování), splnění povinných indikátorů programu výkonnostního rámce apod.

Návrh na navýšení míry spolufinancování musí být předložen a řádně odůvodněn EK prostřednictvím revize programu podle čl. 30 ON v průběhu účetního roku 2020/2021, schválen musí být nejpozději do doby podání konečné žádosti o platbu účetního roku 2020/2021, tj. nejpozději do 31. 7. 2021 (musí být vypracována tabulka dle čl. 96 ON odst. 2 písm. d) bodu ii). V této souvislosti EK připravuje úpravu systému SFC, kde bude k dispozici zaškrtačací políčko pro použití zvýšené míry financování 100%, přičemž 100% míra spolufinancování bude moci být uplatněna až po schválení revize ze strany EK. Popis administrace změny programu je uveden dále v textu v části „Revize programů – dle čl. 30 (1) a (2) ON“.

V následujícím účetním roce 2021/2022 by došlo k navrácení měr spolufinancování na jednotlivých osách do původní výše, dle finančního plánu programu platného ke dni 30. 6. 2020. Členský stát musí navrácení k původnímu finančnímu plánu EK notifikovat před odesláním první žádosti o platbu účetního roku 2021/2022.

Převody prostředků mezi fondy a kategoriemi regionů

Čl. 25a (2)

V reakci na šíření onemocnění COVID-19 lze na žádost členských států převést mezi EFRR, ESF a Fondem soudržnosti zdroje, které jsou k dispozici na programování na rok 2020 v rámci cíle Investice pro růst a zaměstnanost, a to bez ohledu na procentní podíly uvedené v čl. 92 odst. 1 písm. a) až d).

Pro účely těchto převodů se nepoužijí požadavky stanovené v čl. 92 odst. 4.

Převody se netýkají zdrojů přidělených na Iniciativu na podporu zaměstnanosti mladých lidí v souladu s čl. 92 odst. 5 a na pomoc nejchudším osobám v rámci cíle Investice pro růst a zaměstnanost v souladu s čl. 92 odst. 7.

Zdroje převedené mezi EFRR, ESF a Fondem soudržnosti podle tohoto odstavce se provádí v souladu s pravidly fondu, do kterého jsou převedeny.

Čl. 25a (3)

Odchylně od čl. 93 odst. 1 a vedle možností stanovených v čl. 93 odst. 2 lze v reakci na šíření onemocnění COVID-19 převést na žádost členských států zdroje, které jsou k dispozici pro programování na rok 2020, mezi kategoriemi regionů.

Čl. 25a (4)

Žádosti o převody podle odstavců 2 a 3 se podávají postupem pro změnu programů stanoveným v článku 30, musí být řádně odůvodněné a musí k nim být přiložen revidovaný program nebo programy uvádějící převedené částky podle fondu, případně kategorie regionů.

Doporučení:

Za účelem poskytnutí dodatečné flexibility členským státům při přerozdělování zdrojů s cílem zajistit cílená řešení krize v oblasti veřejného zdraví byla zavedena možnost provádět v rámci cíle Investice pro růst a zaměstnanost finanční převody mezi EFRR, ESF a Fondem soudržnosti **alokovaných pro rok 2020** (výjimkou jsou prostředky alokované skrze Iniciativu na podporu zaměstnanosti mladých lidí a Fondu evropské pomoci pro nejchudší osoby). Procentní podíly přidělů na jednotlivé fondy nemusí být dodrženy.

Prostředky alokované pro rok 2020 mohou být převáděny také mezi kategoriemi regionů, přičemž požadavky na rozdělení mezi kategoriemi regionů nemusí být dodrženy ke konci programového období a nebudou ze strany EK kontrolovány. EK však na jednotlivé kategorie regionů neproplatí více, než jaká bude jejich alokace po případném transferu mezi kategoriemi regionů. EK také ale v rámci 41. jednání platformy EGESIF velmi důrazně doporučila, aby byly před plánovaným přesunem prostředků z méně rozvinutých regionů do více rozvinutých regionů zváženy všechny možnosti. Nerealizace investic v méně rozvinutých regionech může dále prohloubit jejich špatnou socioekonomickou situaci.

ŘO by měly před přesunem prostředků určených zejména pro méně rozvinuté regiony zvážit i jiné možnosti pro přesun prostředků tak, aby co nejméně ohrozily realizaci klíčových aktivit a dokončení již realizovaných operací.

Na dané převody se neaplikuje čl. 30 odst. 1 písm. f) Finančního nařízení, tj. podmínka, že prostředky mají být použity na stejný cíl.

Vždy bude nutné řádné odůvodnění těchto přesunů při prováděné revizi, a to v souvislosti s aktivitami proti šíření a aktivitami řešícími následky onemocnění COVID-19.

Popis administrace změny programu je uveden dále v textu v části „Revize programů – dle čl. 30 (1) a (2) ON“.

Převody prostředků rámci tematické koncentrace

Čl. 25a (5)

*Odchylně od článku 18 a nařízení pro jednotlivé fondy se na finanční přiděly uvedené v žádostech o změny programu předložených ke dni [datum vstupu tohoto nařízení v platnost] nebo později, nebo na převody oznámené podle čl. 30 odst. 5 ke stejnému dni nebo později **nevztahují požadavky týkající se tematického zaměření stanovené v tomto nařízení nebo v nařízeních pro jednotlivé fondy.***

Doporučení:

Další flexibilitu členským státům při přerozdělování zdrojů a převody mezi fondy a kategoriemi regionů doplňuje i možnost převádět prostředky alokované pro rok 2020 také v rámci tematické koncentrace, přičemž požadavky na tematickou koncentraci nemusí být dodrženy ke konci programového období a nebudou EK dále kontrolovány.

Vždy bude nutné řádné odůvodnění těchto přesunů při prováděné revizi, a to v souvislosti s aktivitami proti šíření a aktivitami řešícími následky onemocnění COVID-19

Popis administrace změny programu je uveden dále v textu v části „Revize programů – dle čl. 30 (1) a (2) ON.

Změny Dohody o partnerství

Čl. 25a (6)

*Odchylně od článku 16 se ode dne [datum vstupu tohoto nařízení v platnost] **nemění dohody o partnerství a změny programu nepovedou ke změně dohod o partnerství.***

*Odchylně od čl. 26 odst. 1, čl. 27 odst. 1 a čl. 30 odst. 1 a 2 se ode dne [datum vstupu tohoto nařízení v platnost] **neověřuje soulad programů a jejich provádění s dohodou o partnerství.***

Pro informaci:

Ode dne vstupu úpravy ON v platnost nebudou prováděny na základě dílčích revizí programů revize Dohody o partnerství – a to až do konce současného programového období.

Revize programů – dle čl. 30 (5) ON

- Pokud se revize programu bude týkat pouze umožněného převodu prostředků mezi prioritními osami pod stejným fondem v rámci stropů¹, které jsou umožněny společnou legislativou, není třeba vyžadovat schválení EK. Je třeba schválení ze strany MV, následně zohlednění v rámci finančního plánu programu, vč. související případné úpravy kategorií intervencí, a na jejich základě oznámení EK přes systém SFC 2014 (tyto úpravy nesmějí zasahovat do předchozích let implementace). Postup dle nově navrženého čl. 30 (5) ON se týká Fondů EFRR, FS a ESF, v případě ENRF se použije zvláštní postup dle vlastního specifického nařízení.
- Revize programu je nutné vždy řádně zdůvodnit a prokázat návaznost na pandemii onemocněním COVID-19.
- Revize programů EFRR ve svých dopadech v úhrnu na národní úrovni nejsou vyjmuty z aplikace pravidla vyčlenění nejméně 5 % alokace z národního přidělu z EFRR na udržitelný rozvoj měst².

¹ Stropy pro převod jsou omezeny na částku ve výši až 8 % přidělu ke dni 1. února 2020 v případě priority a nejvýše 4 % rozpočtu programu na jinou prioritu téhož fondu téhož programu.

² Informace z 41. jednání EGESIF dne 29. 4. 2020.

Revize programů – dle čl. 30 (1) a (2) ON

- V případě rozsáhlejších změn programu (např. přidání dalších indikátorů, aktivit či dokonce přeprogramování ve smyslu například doplnění prioritní osy), podléhá takováto plánovaná revize programu standardnímu schvalovacímu procesu dle čl. 30(1) a (2) ON.
- V tomto ohledu doporučujeme citlivě posuzovat úpravy s ohledem na jejich proporcionalitu vzhledem k úpravě finančního rámce a také vzhledem ke stávajícím cílovým hodnotám indikátorů výkonnostního rámce pro rok 2023, protože v tomto případě bude ze strany EK vyžadováno detailní zdůvodnění a nadále podléhat platnému procesu závěrečného přezkumu implementace programu dle ustanovení čl. 22 (7) ON, i navazujícího platného doporučení EK „*Guidance on Performance Framework and Reserve*“ v celém stávajícím rozsahu.
- V případě využití možnosti 100% financování ze strany EK pro některou prioritní osu a při přesunech finančních prostředků mezi kategoriemi regionů bude nutné při změně finančního plánu programu v rámci revizního řízení také změnit poměry financování v systému MS2014+ v obrazovce Program – Specifické cíle/Operace EZFRV/Opatření ENRF.
- Revize je nutné vždy řádně zdůvodnit a prokázat návaznost na onemocnění COVID-19, vyjma změn, které se týkají požadavku na dočasnou úpravu míry spolufinancování na 100 %.

Retrospektivní projekty

Čl. 25a (7)

Na operace na podporu kapacit reakce na krizi v souvislosti s šířením onemocnění COVID-19 uvedené v čl. 65 odst. 10 druhém pododstavci se nepoužije čl. 65 odst. 6.

Odchylně od čl. 125 odst. 3 písm. b) lze tyto operace vybrat pro podporu z EFRR nebo ESF před schválením pozměněného programu.

Doporučení:

Dnem vstupu v platnost nařízení CR11+ jsou operace dokončené nebo provedené před předložením žádosti o financování řídicímu orgánu příjemcem považovány za způsobilé, a mohou být vybrány pro podporu před schválením změny programu ze strany EK (tzv. retrospektivní podpora projektů). Retrospektivní podpora představuje poskytnutí pomoci ze strany řídicího orgánu na operaci, která již byla dokončena před podáním formální žádosti o podporu ke spolufinancování ze zdrojů z ERDF/ESF /ENRF. Daná podpora je poskytnuta na základě nově vyhlášených výzev.

Tato výjimka se vztahuje pouze na operace na podporu kapacit reakce na krizi v souvislosti s šířením onemocnění COVID-19 a nevztahuje se na všechny ostatní operace, pro které nadále platí čl. 65 odst. 6 ON.

To znamená, že operace spočívající například v nákupu zdravotnického vybavení, kdy nákup byl realizován již před vstupem nařízení CR11+ v platnost, by mohly být zpětně způsobilé pro podporu z ERDF/ESF/ENRF. Výdaje na takovou operaci by ale stále musely vzniknout a být proplaceny v období způsobilosti podle pravidel příslušného daného programu a pravidel veřejné podpory a po schválení operačního programu EK.

Pro využití navrhované výjimky musí operace splňovat jak platné předpisy o veřejné podpoře, tak pravidla vyplývající z ON.

Pokud jde o veřejnou podporu, Temporary Framework se použije na všechna relevantní oznámení ke dni 19. března 2020, a to i v případech, že opatření byla oznámena před tímto datem.

V případě podpory na výzkum a vývoj zaměřený na boj proti COVID-19, investiční podpory na infrastrukturu, která je nezbytná pro vývoj, testování a rozšíření výroby produktů určených na boj s COVID-19 až do jejich prvního průmyslového využití a investiční podpory na výrobu produktů určených na boj s COVID-19 se má za to, že:

- u projektů zahájených od 1. února 2020 nebo u projektů, kterým byla udělena pečeť excelence specifická pro COVID-19, má podpora motivační účinek a všechny výdaje související s projekty jsou způsobilé, pokud jsou v souladu s definicí způsobilých nákladů podle příslušné části Temporary Framework,
- u projektů zahájených před 1. únorem 2020 má podpora motivační účinek, je-li nezbytná k urychlení nebo rozšíření aktivit projektu. V takových případech jsou pro podporu způsobilé pouze dodatečné náklady související s urychlením nebo rozšířením aktivit projektu. Dané vylučuje de facto podporu pro plně prováděné operace.

Výdaje vzniklé a zaplacené před 1. únorem 2020 za operace na podporu kapacit reakce na krizi v souvislosti s šířením onemocnění COVID-19 (např. náklady na vývoj IT systému potřebného pro výkon práce na dálku) by proto mohly být způsobilé, pokud byly způsobilé již v rámci daného operačního programu před 1. únorem 2020, a to včetně operací, které byly již k tomuto datu dokončeny nebo plně provedeny. V tomto případě však nemohou takové operace získat veřejnou podporu podle Temporary Framework.

Operace vybrané pro retrospektivní spolufinancování jsou často iniciovány nebo provedeny, aniž by byly výslovně spojeny s cíli programu a se zvláštními právními požadavky týkajícími se pomoci EU. V důsledku toho představují vysoké riziko neshody s příslušnými předpisy Unie a vnitrostátními předpisy. Z tohoto důvodu je při rozhodování o retrospektivním spolufinancování konkrétního projektu nutné klást důraz zejména na následující oblasti:

- 1) soulad s platnými právními předpisy vztahujícími se na danou operaci – viz čl. 125 (3) písm. d) ON „*ŘO se přesvědčí, že pokud operace začala před podáním žádosti o financování řídicímu orgánu, byly dodrženy platné právní předpisy vztahující se na danou operaci*“;
- 2) cíle programu
 - v případě, kdy cíle takového projektu nepřispívají k cílům programu, je nutné toto uvést do souladu na základě revize programu, kterou lze provést následně. Vyhlásit výzvu a provést výběr projektů lze před schválením změny programu ze strany EK;
- 3) soulad s pravidly spolufinancování (nejedná se o taxativní výčet)
 - způsobilost výdajů dle čl. 65 ON – ZV budou popsány ve výzvě v souladu s řídicí dokumentací;
 - kompatibilita s výběrovými kritérii schválenými ze strany MV pro výzvu, do které jsou projekty zařazeny;
 - veřejné zakázky – u všech projektů retrospektivní podpory, u kterých dojde k vydání právního aktu až po uskutečnění zadávacího řízení, není nutné dodržet postupy dle MP zakázky, závazné jsou pouze postupy dle ZZVZ;
 - veřejná podpora – je nutné zajistit soulad s platnými pravidly veřejné podpory (v případě, kdy veřejná podpora neplní motivační účinek, není možné dané projekty podpořit);

- pravidla pro propagační a informační aktivity – podpora by měla být veřejnosti komunikována, jakmile to bude možné a v souladu s pravidly EU;
 - pravidla pro uchovávání dokumentů dle čl. 140 ON apod.;
- 4) ex-ante kontrola projektu (před vydáním právního aktu) v rozsahu dle čl. 125 (4) ON
- věcná - kontrola výstupu projektu a jeho věcné způsobilosti;
 - finanční - v případě existence výdajů, které nejsou plně v souladu s podmínkami programu a pravidly spolufinancování z ERDF/ESF, je nutné „dotčené“ výdaje vyjmout z financování před podpisem právního aktu o poskytnutí dotace, či případně uplatnit finanční korekce bezprostředně po podpisu právního aktu o poskytnutí dotace (ve formě § 14e zákona o rozpočtových pravidlech na dosud nevyplacené finanční prostředky);
 - tento postup zajistí poskytnutí dotace pouze na způsobilé výdaje;
- 5) podmínky udržitelnosti
- stanovené v souladu s čl. 71 ON pro operace zahrnující investici do infrastruktury nebo produktivní investici je nutné dodržet;
 - v případě ukončených projektů by mohla být v okamžiku vydání právního aktu podmínka udržitelnosti již splněna (nebo téměř splněna) a je tedy na rozhodnutí ŘO, od jakého okamžiku bude dobu udržitelnosti počítat.

ŘO je u těchto projektů zodpovědný za zajištění souladu se všemi pravidly a doporučujeme je předem projednat s AO. Jestliže ŘO přesně nezkontroloval, že byla splněna výše uvedená ustanovení, nemělo by být pro příslušnou operaci uvažováno o podpoře ze zdrojů ERDF/ESF.

Případné využití tohoto článku by bylo vhodné konzultovat s ŘO, zda o využití uvažují a dle toho následně rozpracovat postupy.

Aplikace čl. 87 (1) (b) – vyšší moc

Čl. 25a (8)

*Pro účely čl. 87 odst. 1 písm. b) se v případě, kdy je šíření onemocnění COVID-19 uplatněno jako důvod vyšší moci, informace o částkách, u nichž nebylo možné požádat o platbu, **poskytují souhrnně podle priorit u operací s celkovými způsobilými náklady nižšími než 1 000 000 EUR.***

Doporučení:

To, zda konkrétní případ lze považovat za událost vyšší moci, je vždy nutné pečlivě posoudit případ od případu s ohledem na relevantní okolnosti a v souladu s použitelným právním rámcem.

Pojem „vyšší moc“ má omezený rozsah a jedná se o situaci, která brání plnění povinnosti. V právu EU je pojem „vyšší moc“ založen na třech podmínkách - obecně předpokládá okolnosti, které a) jsou neobvyklé a nepředvídatelné, b) jsou mimo kontrolu toho, kdo tvrdí existenci „vyšší moci“, a c) nemohlo jim být zabráněno navzdory výkonu veškeré náležitá péče. Pokud právo EU odkazuje na důvody vyšší moci, musí být všechny tři podmínky splněny a řádně prokázány případ od případu. Vyšší moc může být podle vnitrostátního práva pojata ještě restriktivněji.

Mohou existovat případy, kdy se okolnosti vyplývající z šíření COVID-19 kvalifikují jako událost vyšší moci, a tak představují platné odůvodnění pro neplnění povinnosti. Neplatí však, že výskyt a šíření COVID-19 musí být ve všech případech nutně považován za událost vyšší moci. Místo toho by měla být věnována pečlivá analýza všech případů, kdy příjemci neplní povinnosti včas z důvodů souvisejících s výskytem a šířením COVID-19. V každém případě je třeba věnovat veškerou náležitou péči tomu, aby se zabránilo následkům události, důsledky se zmírňovaly a minimalizovaly.

V rámci uplatnění článku 87 odst. 1 písm. b) ve vazbě na pandemii onemocněním COVID-19 je nutné prokázat spojitost dopadů jako vyšší moci na daný program. V případě informací o částkách, u nichž nebylo možné zažádat o platbu, je možné tyto informace poskytnout EK souhrnně, pokud jde o operace s CZV nižšími než 1 mil EUR, u operací s CZV vyššími než 1 mil EUR je nutné tyto informace poskytovat jednotlivě pro každou operaci. Vždy ale bude záležet na konečném posouzení EK, zda se skutečně jedná o platnou aplikaci institutu vyšší moci či nikoli. EK bude vždy poskytovat vyjádření ke každé operaci jednotlivě („case-by-case“). Doporučujeme uplatnění této možnosti posuzovat citlivě.

MMR-NOK vydal „Doporučení MMR-NOK pro řídicí orgány - návrh postupu při implementaci projektů spojených s omezeními v souvislosti se šířením koronaviru“ (Doporučení), kde se popisuje administrace projektů, jejichž realizace je omezena díky zásahu vyšší moci. Doporučení je k dispozici zde: https://www.mmr.cz/getmedia/e9de5bf7-ef08-4310-839a-98fe2a7c68f8/Doporučení-MMR_NOK_Koronavir_FINAL_2.pdf.aspx?ext=.pdf

Předložení výroční zprávy za rok 2019

Čl. 25a (9)

Odchylně od lhůt stanovených v nařízeních pro jednotlivé fondy se výroční zpráva o provádění programu podle čl. 50 odst. 1 za rok 2019 předloží u všech fondů ESI do 30. září 2020.

Odpovídajícím způsobem lze odložit předání souhrnné zprávy připravené Komisí v roce 2020 v souladu s čl. 53 odst. 1.

Doporučení:

Na národní úrovni je v rámci JMP (MP Monitorování 2014-2020, kap. 9.1.8) stanoven závazný termín pro odeslání VZ programu do konce měsíce května 2020 a je rovněž stanoveno, že VZ programu musí být předložena ke schválení na MV před tímto termínem. V důsledku aktuální situace a nadcházející úpravy společné legislativy nejsou tyto závazné požadavky pro aktuální VZ programu za rok 2019 již nadále relevantní. V tomto ohledu je možné posunutí termínu konání MV dle potřeb a možností ŘO s ohledem na prodloužení termínu pro předložení zprávy EK, rovněž je možné využít institutu per rollam projednání a schválení VZ programu, vzhledem k posunutému termínu pro její vložení do SFC2014 nejpozději do dne 30. září 2020.

Upozorňujeme, že v případě plánované revize programu vlivem pandemie COVID-19 je nutné zachovat procesní postup – tj. nejprve EK předložit ke schválení VZ programu za rok 2019 a teprve následně předložit revizi programu tak, aby byl zachován soulad dat mezi MS2014+ a SFC2014.

Stejně také v případech, pokud byly aktuálně chystány revize programů, není nutné je nyní dle původní závaznosti JMP předkládat per rollam k původně stanovenému jarnímu termínu MV pro schválení VZ

programu, ale je možné je posunout k podzimnímu datu navrženému dle CRII+. Tuto alternativu doporučujeme využít v případech, kdy jsou na straně ŘO zvažovány či již připravovány změny programu v důsledku pandemie onemocnění COVID-19. Prostřednictvím sloučené revize programu (původně plánované revize s uvažovanými opatřeními vlivem aktuální situace) předložené EK později lze flexibilněji reagovat na potřeby programu v potřebném časovém odstupu. Sloučením revizí je možné efektivně zkrátit termín uvedení opatření v platnost (v případě jednotlivě předkládaných revizí je vždy nutné zachovat časovou návaznost a pro každou revizi programu zvlášť celou délku jejího schvalovacího procesu dle čl. 30 (1) a (2) ON.

Finanční nástroje

Čl. 25a (10)

Odchylně od čl. 37 odst. 2 písm. g) se nevyžaduje přezkum ani aktualizace předběžného posouzení, pokud jsou změny finančních nástrojů nezbytné k zajištění účinné reakce na šíření onemocnění COVID-19.

Doporučení:

CRII+ vypouští povinnost přezkumu a aktualizace předběžného posouzení, pokud jsou změny FN nezbytné k zajištění účinné reakce na výskyt COVID-19 a jsou v souladu s Temporary Framework pro FN. Toto rozvolnění se vztahuje **pouze na stávající FN upravované v návaznosti na COVID-19**. Pro nové FN zřizované pro účinnou reakci na COVID-19 je nadále nutné zpracovat nové předběžné posouzení, nicméně pouze v omezeném rozsahu, jak ho EK upřesnila v odpovědích na webové platformě Q&A k CRII a CRII+.

Čl. 25a (11)

*Pokud finanční nástroje poskytují podporu ve formě provozního kapitálu malým a středním podnikům podle čl. 37 odst. 4 druhého pododstavce [vloží se změna CRII], **nevyžadují se jako součást podkladů nové nebo aktualizované plány podnikání nebo rovnocenné dokumenty a důkazy umožňující ověřit, že podpora poskytnutá prostřednictvím finančních nástrojů byla použita k zamýšlenému účelu.***

Odchylně od nařízení (EU) č. 1305/2013 lze tuto podporu poskytnout rovněž z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova v rámci opatření uvedených v nařízení (EU) č. 1305/2013 a souvisejících s prováděním finančních nástrojů. Tyto způsobilé výdaje nesmí překročit 200 000 EUR.

Doporučení

Co se týče uchovávání obchodních plánů či obdobných dokumentů u poskytování podpory ve formě pracovního kapitálu malým a středním podnikům (dále MSP), bude záležet na dohodě národních horizontálních orgánů se správci FN na přiměřené aplikaci tohoto ustanovení. EK poskytuje ČS volnost,

zda uchovávat obchodní plány nebo se spolehnout na obecnější dokumenty předkládané konečnými příjemci při žádosti o podporu pracovního kapitálu z FN. Nepředvídatelný vývoj situace podle nás vybízí spíše k tomu definovat způsobilé výdaje pořizované z pracovního kapitálu široce a flexibilně. Vždy ale musí být zajištěno, že ke způsobilým MSP se dostanou prostředky pouze ve výši nezbytné k zajištění účinné reakce na šíření onemocnění COVID-19.

Flexibilita při uzavírání programového období

Čl. 25a (13)

Pro účely použití čl. 30 odst. 1 písm. f) finančního nařízení se podmínka týkající se prostředků na stejný cíl nepoužije na převody podle odstavců 2 a 3.“;

2) v článku 130 se doplňuje nový odstavec 3, který zní:

*„3. Odchylně od odstavce 2 nesmí příspěvek z fondů nebo z ENRF poskytnutý v posledním účetním období **prostřednictvím plateb konečného zůstatku na danou prioritu u jednotlivých fondů a kategorií regionů překročit o více než 10 % příspěvek z fondů nebo z ENRF na danou prioritu u jednotlivých fondů a kategorií regionů**, jak je stanoveno v rozhodnutí Komise o schválení operačního programu.*

Příspěvek z fondů nebo z ENRF poskytnutý v posledním účetním období prostřednictvím plateb konečného zůstatku nesmí překročit vykázané způsobilé veřejné výdaje a příspěvek v rámci jednotlivých fondů a kategorií regionů na daný operační program, jak je stanoveno v rozhodnutí Komise o schválení operačního programu.“.

Vysvětlení:

Jedná se o stejný, známý mechanismus při uzavírání programů, tak jak byl využit v programovém období 2007-2013. Detailní způsob výpočtu závěrečné platby zohledňující tuto flexibilitu by měl být ze strany EK ještě upřesněn.

Podniky v obtížích

Ustanovení čl. 3 odst. 3 písm. d) nařízení (EU) č. 1301/2013 se nahrazuje tímto:

„podniky v obtížích podle definice v předpisech Unie pro státní podporu; podniky, které jsou příjemci podpory v souladu s dočasným rámcem pro státní podporu nebo nařízeními Komise (EU) č. 1407/20134, (EU) č. 1408/20135 a (EU) č. 717/20146, se pro účely tohoto písmene za podniky v obtížích nepovažují.“.